

PROLOGAS

Iš toli kapas atrodė lyg ką tik iškastas ir tuščias. Visgi paukšteliams ant medžio šakos, kurių žvitri akis pastebėdavo net menkiausią kirmėlės truktelėjimą ar vabalo krustelėjimą, duobės gelmėse buvo kuo puikiausiai matomas senesnis karstas. Laikas supūdė medinį jo dangtį. Laikas ir ant viršaus užkrautas kitas karstas. Šeimos kapas saugo daugiau prisiminimų ir daugiau kūnų nei viena amžinojo poilsio vieta.

Ši duobė žemėje, jei tik galėtų kalbėti, papasakotų daugybę istorijų. Apie atsiradusius ir pradingusius kūnus. Apie viltį ir nusivylimą. Apie žemės grumstus, vartomus gerokai dažniau, nei derėtų amžinojo poilsio vietoje. Vos keli lankytojai užsukdavo į šią niūrią vietą, o ir tie patys jau daug metų neišdrįsdavo prieiti arčiau tolimojo krašto. Kapinės buvo senos ir uždarytos naujiems laidojimams. Jos driekėsi už miesto ribų, apsuptos medžių, saugančių nuo smalsuolių žingsnių ir neleidžiančių iš čia ištrukti velionių sieloms.

Tik vienas žmogus čia vis ateidavo kada panorėjęs. Jis lankydavo kapą — ir kartais su savimi pasiimdavo kitų. Atsisėdęs ant žolės kalbėdavosi su antkapio ir atidžiai klausydavosi, lyg laukdamas, kol jam atsakys. Kartais išsikasdavo karstą, o kartais jį palaidodavo. Visada tą patį. Dažniausiai jame būdavo kūnas. Sykais ir ne vienas. Po kelių mėnesių jis ir vėl čia sugrįždavo. Atėjęs ištuštindavo karstą. Prie antkapio padėdavo šviežių gėlių. Kruopščiai nuvalytus palaikus susikraudavo į bagažinę. Karstą nuvilkdavo į krūmus, o duobę užversdavo žemėmis.

Tomis dienomis, kai jis čia pasirodydavo, paukščiai nutildavo. Jokie graužikai nešmirinėdavo tarp žolių nei šokčiodavo nuo šakos ant šakos. Saulė slėpdavosi už debesų. Visas pasaulis,

regis, žinodavo, kad netrukus vėl liesis ašaros. Dabar viršutinė šio šeimos kapo dalis vėl buvo tuščia. Kada ši erdvė užsipildys — tik laiko klausimas. O jis čia slinko lėtai, kartojosi vis tas pats ritualas, ir pats kapas iš esmės tebuvo lyg sukamosios durys tarp šio pasaulio ir anapus.

1

Miegančią moterį stebėjo nepažįstamasis, valandų valandas besislepiantis jos miegamojo užuolaidų šešėliuose. Be jų čia daugiau nieko nebuvo. Jis — lyg voras, kantrus, sustingęs vietoje, pasiruošęs pulti ir apsvaiginti savo grobį. Visai ne iš pykčio. Iš reikmės. Balta jos kūną dengianti paklodė kilo ir leidosi sulig kiekvienu atokvėpiu miego užmarštyje. Vos trys žingsniai pirmyn ir, ištiesęs ranką, galėtų ją paliesti, pirštais perbraukti per ilgus tamsius plaukus, pusrėmens formos nagu spustelėti duobutę dešiniame skruoste, išryškėjančią jai besišypsant. Rankomis lengvai galėtų apglėbti visą jos kūną.

Mintyse jis buvo išmatavęs kiekvieną jos centimetrą. Dukart buvo pavykę prieiti taip arti, kad jūdvių kūnai susilietė — kartą gatvėje, o kitą — žaidimų aikštelėje prie mokyklos. Pastarąjį kartą jis nemenkai rizikavo, bet buvo verta. Iš pradžių nerimavo, kad stebėjimo etapas bus nuobodus. Kaipgi jis vis dėlto klydo. Pažintis su pasirinktųjų gyvenimais jam tapo būtina lyg deguonis ir visas likęs pasaulis aplink tiesiog išblėsdavo.

Patenkintas pirštais perbraukė per komodos viršų. Nė dulkelės. Jokių lipnių vaikų paliktų pirštų atspaudų. Andžela buvo žmona, motina ir namų šeimininkė. Jos miegamasis — šeimos šventovė. Sienas puošė nuotraukos. Vestuvių, įvykusių daugiau kaip prieš dešimtmetį, su nuotaka jaunikio glėbyje, kuklia suknele, aukštai sukeltais plaukais ir keliomis palaidomis garbanomis. Fergusas nusprendė, jog, ko gero, tai buvo aistringos nakties pažadas.

Prireikė ne vieno mėnesio kantrybės, kol jis sulaukė, kada išvažiuos jos vyras, bet galiausiai pasisėkė. Šių namų vyras nužlugino vaikus — septynerių berniuką ir penkerių mergai-

tę — išvyka į stovyklavietę, kad šie galėtų pasimėgauti idilišku Edinburgo rugpjūčiu. Vyras, aišku, iš anksto negalėjo žinoti, kad tokia patirtis jam netrukus labai pravers. Po šios nakties jis taps vienišu tėvu, jei tik vėl neves. Fergusas neįsivaizdavo, kaip apskritai galima bandyti pakeisti Andželą. Ji juk tobula.

Kas rytą vaikus palydėdavo iki mokyklos — berniukas lėkdavo pirmas, kartais paspirtuku, o mergaitė visuomet eidavo įsikibusi mamai į ranką. Jam patiko stebėti juos visus drauge. Būnant su vaikais, Andželai nuo veido niekada nedingdavo šypsena. Jis jos niekada nematė pavargusios ar piktos. Visas tas valandas, visas paliudytas keliones, ji nė karto neužvertė akių, nežiovavo ir piktai vaikams neatšovė. Nuotraukose ant miegamąjo sienų ji nuoširdžiai mėgavosi motinyste. Jis paskutinį kartą jas visas apžiūrėjo, stengdamasis įsidėmėti kiekvieną. Štai ji, apsikabinusi sūnų, rankose gniaužiantį kažkokį sporto trofėjų, o kitoje nuotraukoje juokėsi kepdama keksiukus su dukra, net švytėdama iš meilės. Dar vienoje visa šeima važinėjosi dviračiais ir tik trumpam stabtelėjo, kad juos nufotografuotų praeivis ir taip įamžintų jų bendrystę.

Fergusas jau anksčiau lankėsi šiame miegamajame. Pasiėmė kelias jos namų detales. Minkštus šilko marškinius iš skalbinių krepšio. Lūpdažį iš jos rankinės. Nukirptus kojų nagus iš vonios, ant kurių vis dar matėsi lako spalva. Savo paties miegamajame jai paskyrė atskirą vietą ir dar segtuvą. Popierinį, ne skaitmeninį. Gal jis ir ligonis, bet ne kvailas. Į kompiuterius galima įsilaužti. Jis informaciją rinko realiame pasaulyje. Jos gimimo ir santuokos datą susirado oficialiuose įrašuose. Žinojo, kur ji apsipirkinėja, pas kokius gydytojus lankosi, kas jos draugai. Uoliai pasekęs kiekvieną žingsnį, jis sugebėjo sudaryti tikslią jos savaitės darbotvarkę.

Šiuokšliadėžė jos virtuvėje buvo tikras informacijos lobynas. Ji retai kada rinkdavosi pusfabrikačius ar konservuotus produk-

tus, pirmenybę teikė šviežiams vaisiams ir daržovėms. Žurnalų šiuose namuose nebuvo, bet retkarčiais parsinešami laikraščiai buvo stropiai rūšiuojami. Andželai labiau patiko gabalinis, o ne skystasis muilas. Ir ji gėrė kontraceptines tabletes. Tuščia praeito mėnesio pakuotė jau irgi buvo įdėta į jo segtuvą. Daugiau vaikų ji neplanavo turėti, bent kol kas. Jautėsi patenkinta.

Atsargiai prisėlinęs prie lovos, jis įkvėpė jos aromato. Prieš įsitaisydama pataluose, ji išsimaudė. Jis šiuose namuose pasislėpė gerokai anksčiau. Lengviau leisti jai jaustis ramiai, pačiai patikrinus kiekvieną langą ir duris, įsitikinus, kad viskas, kas galėtų pakenkti, liko už namų ribų. Kol ji mirko garuojančioje vonioje, lepindamasi levandų kvapo vonios putomis, jis pasirūpino užtraukti visas užuolaidas ir paėmė galinių durų spynos raktus. Nevalia rizikuoti. Jei išsigandusi ar nukreipusi jo dėmesį sugalvotų sprukti, negalima jai leisti ištrūkti iš namo.

Pasirūpinęs saugumu, jis atsisėdo už vonios durų ir klausėsi, kaip ji niūniuoja. Įsivaizdavo ją, blyškiai žalia šluoste braukiančią aukštyn žemyn rankomis, kojomis, tarpkrūčiu, aplink sprandą. Jis laukė, kol ji skaitė knygą, anksčiau matytą ant jos lovos, ant šviežiai išskalbto rankšluosčio ir chalato. Kai išgirdo tykštantį vandenį jai atsistojus, pasislėpė nišoje prie lango, už užuolaidų, stengdamasis nejudėti ir kvėpuoti kuo tyliau. Antrojo aukšto miegamajame langai buvo praviri, kad į vidų patektų nakties vėsos, ir jis juos planavo uždaryti tik jai giliai įmigus. Jei ji suriks, triukšmą gali išgirsti kaimynai gatvėje. Šito Fergusas negalėjo leisti.

Ir štai dabar ji tiesiai priešais jį. Tiek daug sunkaus darbo atvedė į šią akimirką, ir dabar jam kone nesinorėjo, kad visa tai baigtųsi. Kol pažvelgė į veidrodį. Jame, kabančiame ant sienos priešais langą, atsispindėjo gražus Andželos veidas ant pagalvės ir virš jos palinkęs vyras. Jos tviskantys plaukai atrodė kupini gyvybės, o jo trumpai skusta galva gerokai per anksti pražilo

ir prapliko labiau, nei galėtų pakęsti net keturiasdešimties nesulaukęs vyras. Jo akys atrodė blyškios blausioje gatvės žibinto šviesoje, pro užuolaidas besiskverbiančioje į kambario vidų, bet jam vis tiek pavyko išžiūrėti vandeningą melsvą atspalvį, apsuptą raudonai išvagoto balto fono. Bet visą tiesą geriausiai atskleidė oda. Žalsvai balta. Lyg padengta vašku, pageltusi ir nesveika.

Fergusas Arisas merdėjo.

Kad ir kiek jam buvo likę gyventi, laiko viskam nepakaks. Jis svajojo keliauti. Kai buvo dvidešimties, ant sienos turėjo pasikabinęs pasaulio žemėlapi. Kaskart kur nors nukeliavus, reikėjo nutrinti lopinėlių kreidinių dažų nuo tos vietos. Mokyklinė kelionė į Prancūziją ilgai buvo vienintelė aplankyta šalis už Jungtinės Karalystės ribų, vėliau prisidėjo savaitgalis Amsterdame, kur šventė bičiulio bernvakarį. Jis visada norėjo nuvykti į Jungtines Amerikos Valstijas. Pakeliauti po Peru. Didžioji kinų siena buvo didžiausias tikslas. Tačiau dabar visas priešmirtines svajones teks įgyvendinti čia, Škotijoje. Šiame etape kirsti sienos jis jau nebepajėgtų.

Kūnas jį išdavė. Gydytojai negalėjo nieko padaryti, kad ir kaip atkakliai siūlė pagalbą. Jis jautė pūvančio savo kūno kvapą. Jokios žolelės ar prieskoniai neužgožė mirties skonio gerklėje. Buvo ir skausmo, ir sielvarto, o retkarčiais, nuskaidrėjus mintims, jis aiškiai suvokdavo, kad mirtis išlaisvintų. Mėnesių mėnesiai ligininėje niekuo nebūtų padėję. Prailgintas gyvenimas nepagerinus jo kokybės tėra lėtas gesimas. Jis nenorėjo užgesti labiau, nei iki šiol spėjo. Troško į kitą gyvenimą įžengti skaisčiai liepsnodamas. Bet laiko buvo likę tiek nedaug, o dar šitiek visko reikėjo padaryti. Pradedant nuo Andželos.

Tylutėliai nusėlinęs aplink kojūgalį, jis nuspėję batus ir atsargiai įsitaisė ant čiužinio. Kai jūdviejų kūnai susilietė, Andželos veidą nušvietė šypsena. Jam priglundus jai prie nugaros lyg idealiai derančiai delionės detalei ir ranka apsikabinus juos-

menį, ji kažką sumurmėjo, jis švelniai priglaudė veidą jai prie kaklo, įkvėpė šampūno aromato. Kokia ji šilta jo glėbyje. Kokia švelni. Skirta tik jam.

Prabudusi ji įkvėpė taip giliai, kad Ferguso krūtinė atšlijo jai nuo nugaros. Įsitempė kiekvienas Andželos kūno raumuo. Moteris pašoko, bet jis buvo tam pasiruošęs. Jos kūną tvirtai apglėbęs viena ranka, vėl prispaudė prie savęs, o kita apsikabino kaklą ir delną prispaudė jai prie lūpų.

— Viskas gerai, — sukuždėjo jis. — Andžela, privalai manimi pasitikėti. Neketinu tavęs skriausti.

Ji bandė spardyti, kulnais taikydamosi jam į blauzdas, bet paklodė varžė judesius, ir Fergusas dar užkėlė ant jos dešinę koją. Delnu jautė karštą ir drėgną alsavimą, o jos galva it pašėlusį sukiojosi į šonus. Jis kantriai laukė. Niekas nenustebino. Būtent tokį scenarijų mintyse jis peržvelgė šimtus, gal net tūkstančius kartų. Kišenėje turėjo nosinę, sudrėkintą kruopščiai atmatuota chloroformo doze. Kiek daug jis norėjo nuveikti su Andžela, ir tam reikėjo, kad ji nesipriešintų. Fergusas jos troško sveikos ir gyvos.

— Išsiliek, — pasakė jis. — Žinau, kad jautiesi išsigandusi ir sutrikusi, bet aš tave pasirinkau.

Andžela staiga palinko į priekį, burna prispaudė jam prie pirštų ir stipriai sukando. Fergusas stengėsi jos nepaleisti, bet ranka jį nuvylė. Pirštai išsitiesė ir riešas šovė atgal, duodami Andželai erdvės palenkti galvą ir iš visų jėgų smogti Fergusui tiesiai į veidą pakaušiu it baisiausiu ginklu, — Ferguso nosis skilo nuo tarpuakio iki paties galiuko. Kruvini plaukai nudažė pagalvę raudonai. Jis nieko nebematė, veidą iškreipė kančios kaukė. Tik dešinė ranka ir koja nepajudėjo iš vietos, laikė Andželą tvirtai prispaustą. Ji nusispjovė, ir kažkas šilto ir minkšto nusileido jam ant rankos, kuria spaudė ją prie lovos. Jo paties piršto mėsa, suvokė Fergusas ir, moterį apvertęs ant nugaros, įsitaisė ant viršaus, kol ji vėl nepamėgino pasprukti.

— Viskas gerai, leisk tau padėti, — sumurmėjo jis.

Kraujo lašai jam nuo veido tiško jai ant skruostų. Andžela pravirko.

— Aš nepykstu. Neverk, — tarė Fergusas.

Dešine ranka jis iš kišenės išsitraukė nosinę, o kairiu dilbiu tvirtai prispaudė jai krūtinkaulį. Andžela sušvokštė.

— Prašau, ne...

— Neskriausti tavęs? Kodėl turėčiau? Aš juk tavo vienintelė tikroji meilė, Andžela.

Jis priglaudė nosinę jai prie lūpų. Medvilnės bučinys tamsoje. Andželos klubai išlanko po Ferguso kūnu, ir jis akimirksniu mintyse išvydo kitokią lovą, ją, spaudžiančią ją glėbyje, nekantraujančią pajusti jo kūną ant savojo.

Jos kaklas išsiritė. Moteris aršiai iš visų jėgų priešinosi, bet jo troškimas palaužti ją buvo stipresnis už jos laisvės siekį. Neviltis jį pavertė tikru žvėrimi. Jis užuodė švelnaus mėtinio aromato jos dantų pastą. It deimantai spindinčios moters akys žadėjo didesnius turtus, nei jis kada nors įsivaizdavo turėsiąs.

Staiga erdvę perskrodė naktinė lempa. Jei ji būtų buvusi įjungta, vyras net neabejojo, kad jai pavymui būtų išvydęs vaivorykštę. Netgi pastebėjęs, kad ji artėja, Fergusas suvokė, jog smūgio išvengti jau per vėlu. Atsitrenkęs į skruostikaulį, keraminis lempos pagrindas sutrupėjo, ir šukės susmigo jam į skruostą.

Kai Fergusas susvyravo, Andžela ėmė priešintis dar stipriau. Nuo nosies ir skruosto sužalojimų jam galvoje užė it vapsvų lizde. Svarbiausia spausti nosinę jai prie lūpų, kol užmigs, bet nusilpusi ranka ėmė virpėti ir dabar jis matė dvi Andželas, tik nė vienos ryškiai. Rankai reikėjo pagalbos, kad neatleistų spaudimo, todėl prie plaštakos priglaudė kaktą ir taip padvigubino savo jėgas. Pagaliau jis bent akimirką galės užsimerkti. Jei dabar praras sąmonę, viskas bus baigta. Jei ji ištrūks, jam galas. Viskas, ko troško, visas apgailėtinas jam likęs laikas tiesiog išgaruos.

Andžela daužė jį kumščiu. Todėl reikėjo susigražinti kontrolę, kol ji nusiramins.

Sukaupęs paskutines jėgas, Fergusas kelis centimetrus pasikėlė, o tada visu svoriu užgulė moterį. Laisvąja ranka sugriebė jos riešą, ir Andžela tepajėgė bejėgiškai pirštų galiukais draskyti jam krumplius. Lova šlapia, suvokė jis. Jo kelis rėmėsi į šiltą, drėgną paklodę. Labai gerai. Pagaliau sėkmė. Ji atsipalaidavo. Pasidavė. Jo galva degė ir užė, siaubingai pykino. Fergusas paleido jos ranką, vaizdas prieš akis iš pradžių sumirguliavo, o paskui išblanko. Jo kūnas dengė Andželą kaip antklodė, jos burną spaudė nosinė, delnas ir kakta. Fergusas daugiau nepajėgė išlaikyti sąmonės.

Ar gali būti, kad mirtis atėjo jo pasiimti daug anksčiau, nei tikėjosi? Fergusas kvėpavo giliai, stengdamasis susitelkti į skausmą, trokšdamas pasimėgauti šia akimirka su Andžela, bet galvoje negailestingai sukosi pašėlusi karuselė, ir jis nepajėgė nei nusiropšti nuo moters, nei pakelti galvos, nei jai nuo lūpų patraukti delno, net jei nuo to būtų priklausiusi jo gyvybė.

Po juo suvirpėjo Andželos kūnas.

Jis negalėjo nulipti.

Įkvėpdama Andžela keliskart trūktelėjo nosimi, ir chemikalais suvilgyta nosinė, prispausta jai prie burnos, pagaliau suveikė.

Jis nepajėgė nuo jos nulipti.

Paskutinis jos kūną palikęs atodūsis jam priminė nežmonišką gargalą. Jis troško ją paguosti, pasakyti, kad apgailestauja. Kiek daug norėjo su ja nuveikti, bet viskas taip klaikiai nepasisekė. Dabar teks viską pradėti nuo pradžių. Ir visų pirma reikės vėl susirasti naują auką.

2

Naktis buvo mėgstamiausias jos laikas. Nublankus dienos spalvoms, pilkuose šešėliuose ji galų gale jausdavosi lygi su visai ją supančiais. Išėjusi iš įspūdingo „Balmoralo“ viešbučio, Konė Vulvain kirto perėją link Leit gatvės. Nors buvo jau vidurnaktis, Edinburgo gatvės vis dar alsavo karščiu. Iki vėlumos dirbančiuose baruose pamažu geso šviesos. Aplink girdėjosi miniomis traukiančių lėbautojų dainos ir virkavimai — nelygu girtumo laipsnis. Su savimi Konė turėjo tik viešbučio numerio kortelę vienoje džinsų kišenėje ir mobilųjį kitoje. Ėjo pro tuos būrius žmonių, mėgaudamasi galimybe pramankštinti kojas po ilgo skrydžio ir pajusti laisvės pojūtį, kuris aplankydamo visada, kai leisdavo sau pasiklysti nepažįstamame mieste.

Škotijoje ji lankėsi pirmą kartą. Čia jau praleido daugiau kaip šešias valandas. Istorija alsuojantys pastatai atrodė tokie architektūriškai tobuli, kad, regis, buvo ne žmogaus pastatyti, o iškerėti. Šviesos iš aukščiausių namų langų barstė judančius šešėlius judrioje gatvėse. Vaizdas priminė žmonių sriubą, beveik kaip Bostone, Masačusetse. Pasukusi kairėn į Sąjungos gatvę, Konė nusistebėjo, koks saugus atrodo šitas miestas. Kiekvienas gyventojas — tarsi liudininkas, kiaurą parą matantis viską, kas vyksta aplink. Tiek daug tarpusavio ryšių. Edinburgo centras priminė žmogaus kūną, kur kiekviena gatvė buvo tarsi kraujagyslė, ir vos viena kita erdvė čia buvo skirta išimtinai verslui ar komercijai. Tokiame mieste galėtum gyventi iš tikrųjų, ne vien paprasčiausiai egzistuoti.

Mintis pertraukė netikėtai pasigirdęs švilpimas, ir ji atsuko į vyriškį, šitaip nusprendusį jai parodyti visai nepageidaujamą dėmesį. Vos tik užmezgė su juo akių kontaktą, Konę apsupo

būrelis kitų vyrų. Į nosį kaipmat tvokstelėjo alkoholio tvaikas, ji užuodė alų ir pigius stipriuosius gėrimus, neseniai patekusius į šią, akivaizdžiai kenčiančių nuo girtų klinedesių, dvidešimtmečių skrandžius.

— Ar tu čia viena, mieloji? — paklausė švilpautojas.

Akcentas buvo greičiau angliškas nei škotiškas. Konei teko pakankamai laiko praleisti Londone, kad atpažintų Ist Endui būdingą tartį.

— Su kai kuo susitinku. Atsiprašau, man metas, — atsakė ji, stengdamasi kalbėti ramiai, bet lediniu balsu, ir pamėgino judėti pirmyn.

— Tu amerikietė. Turėjau iškart susiprasti, vos pamatęs toki užpakaliuką. Namie tokių stangrių dažnai netenka pamatyti.

Jis nerangiai žengė artyn, bet Konė mikliai išsisuko ir, prasisbrovusi tarp dviejų švilpautojo sėbrų, ištrūko iš rato.

— Nesielk kaip kalė. Mes tik linksminamės! — šūktelėjo vienas iš draugelių.

Nemačiomis užvertusi akis, ji patraukė tolyn.

— Kvaila karvė. Nesupranta juokų, — pakartojo vyrukas, kai ji niekaip nesureagavo.

— Manai, esi už mus geresnė, ką...

Jo delnas ne ilgiau kaip sekundę prisilietė jai prie dešiniojo sėdmens, ir, griebusi vyrukui už riešo, Konė apsisuko ir negailastingai suleido nykščio nagą jam į smiliaus nago pagrindą. Jis akimirksniu sukliko, o tuomet Konės paleistas šoko atbulas ir susiėmė už plaštakos.

— Ji mane nukrėtė sumautu elektrošoku. Šūdas. — Net apsiašarojęs vyrukas spaudė ranką sau prie pilvo.

Atsisukusi Konė kuo ramiausiai paaiškino:

— Skausmas jau praėjo. Jis tęsiasi tik tol, kol spaudžiamas nagas. Tu mane užpuolei, ir aš turiu teisę gintis. O dabar jau eisiu savo keliu ir nė vienas neseksite man iš paskos. Esu linku-

si pernelyg smarkiai reaguoti, kai kas nors mane paliečia. Kitą kartą skausmas nebus toks trumpalaikis.

Būrelis ėmė nekantriai mindžikuoti, kažkuris vyrukas pusbalsiu nusikeikė, bet nė vienas neišdrįso mesti jai iššūkio. Linktelėjusi Konė patraukė tolyn Geifildo gatvės link. Po kelių minučių turėjo su kai kuo susitikti Geifildo aikštėje ir jai visai nesinorėjo versti žmogaus laukti.

Ji nuėjo ramiu tempu. Bėgti būtų klaida. Parodyti baimę — dar kvailiau. Grobuoniškos prigimties vyrai niekuo nesiskiria nuo kalnų liūtų — taip Konei buvo paaiškinta per savigynos pamokas, kurias ji pareigingai lankė būdama dvidešimties. Kalnų liūtą galima įtikinti, kad nesi jo pietūs, jei nebėgsi, pasistengsi atrodyti didesnis, nei iš tiesų esi, ir žiūrėsi jam tiesiai į akis. Jei nusiųsi, bandysi sprukti ar pademonstruossi silpnumą, akimirksniu tapsi vaikštančiu užkandžiu. Visgi eiliniai testosterono priplūdę vyrai dabar ją retai gąsdindavo. Girti idiotai tiesiog mosikuoja kumščiais. Daug sunkiau dorotis su demonstruojančiais ledinę savitvardą.

Pasukusi už kampo, Konė suvokė, kad žodžio „parkas“ pasirinkimas pavadinime „Geifildo parkas“ gerokai hiperbolizuotas. Nuo neįprasto karščio žolė buvo perdžiūvusi. Prisėsti galėjai vos ant poros aptriušusių suoliukų, matėsi keli medžiai tarp augalų, išsaugotų tarp pastatų stačiakampio formos kvartale, daugiau nieko. Aplink stovėjo automobiliai ir, kad ir kur pasisuksi, visur matei vienokį ar kitokį pastatą. Tokios vietos ji tikrai nesirinktų norėdama atsipalaiduoti ir paskaityti knygą įsitaisiusi ant pledo ar surengti išskylą su draugais. Aikštė labiau priminė judrią sankryžą nei parką, kur norėtum sustoti pauostyti rožių.

— Ar ko nors lauki? — paklausė vyriškis.

Jis stovėjo vos už poros žingsnių už jos ir atrodė visa galva aukštesnis, tad tikrai buvo didesnio ūgio nei metras aštuoniasdešimt.

— Ar žinotai, kad čia aš, ar tiesiog šitaip naktimis kabinė-
jiesi prie atsitiktinių moterų? Nes tokiu atveju tikrai prisivirsi
bėdų.

— Dieve šventas, tikrai pasielgiau kvailai. Derėjo iškart pri-
sistatyti. Tiesiog pamaniau...

— Viskas gerai. — Ji ištiesė ranką pasisveikinti. — Detek-
tyvas inspektorius Barda, tiesa?

Jis, regis, buvo bebaigiąs ketvirtą dešimtį, aukštas, garbano-
tų rudų plaukų, plačių pečių, vis dar sportiško kūno sudėjimo,
nors akivaizdžiai jau beprarandąs valią reguliariai mankštintis.

— Tiesa. — Jis entuziastingai paspaudė jai ranką. — O tu —
daktarė Vulvain.

— Konė, — prisistatė ji. — Pasivaikščiokime. — Paleidusi
jo ranką, patraukė per žolę iki gatvės, pakeliui dairydamosi į
aplinkinius pastatus. — Stebėjimo kamerų iš esmės niekas ne-
užstoja, nors ir gausu pastatų. Ar policija rado kokių įrašų?

— Naudingo iš esmės nieko. Rugsjūčio dvidešimtą saulė
leidosi aštuntą trisdešimt aštuonios. Elspeta Danvudi pradingo
maždaug pusę dešimtos. Buvo pastebėta įeinanti į parką pen-
kios po devynių iš kitos gatvės, o jos automobilį kameros už-
fiksavo už dviejų gatvių nuo čia po devynių dvidešimt keturios.
Po to — nieko. Dauguma stebėjimo kamerų nusuktos į duris ir
šaligatvį. Iš toli užfiksuota, kaip ji sėdasi į savo į automobilį, bet
vaizdo iš arti neturime.

— Ar įrašą peržiūrėjai? — pasiteiravo Konė, sustojusi vie-
nos stovėjimo vietos centre, mobiliuoju fotografuodama viską
aplink 360 laipsnių kampų.

— Dar ne. Tik šiandien popiet atvažiavau iš Londono. Pri-
sistačiau Sunkių nusikaltimų tyrimo komandai, peržiūrėjau
bylą, užsiregistravau viešbutyje ir atėjau čia. Atsiprašau, man
išties derėjo visų pirma peržiūrėti kamerų įrašus. Pasielgiau ne-
apdairiai.

— Neprivalai manęs atsiprašinėti. Esu pasamdyta padėti. Tiesą pasakius, net nežinau, ką čia veikiu šiame tyrimo etape. Įprastai su tokiomis bylomis nedarbu. Štai, atsistok šalia manęs. Noriu sužinoti, kurios iš tų patalpų gyvenamosios, o kur įrengti biurai.

— Hm, ar tam mums nederėtų palaukti laiko, kai aplink bus daugiau žmonių?

— Ne, — pareiškė ji. — O dabar dairykis ir man pasakysi, keliuose languose trūktelės užuolaidos.

— Atsiprašau, o ką konkrečiai ketini...

Jos klyksmas it strėlė perskrodė vidurnakčio orą, įveikdamas ir tvirčiausius dvigubus langų stiklus, ir storiausias užuolaidas.

— Vienas, du, trys, keturi... Pradedam, — sumurmėjo Konė, kai lange pasirodė pirmasis smalsuolis, viena po kitos išsibė šviesos ir atsidarė langai.

— Kas nors paskambins policijai, — tyliai sukuždėjo Barda.

— Gerai. Norėčiau sužinoti, per kiek laiko čia reaguojama į incidentą.

Atsidarė durys ir į lauką išėjo vyras languotu chalatu. Konė nesusilaikiusi nusišypsojo.

— Ar jums reikia pagalbos? Ar šis vyras jus užsipuolė?

— Ačiū už rūpestį. Jis — policijos pareigūnas, tad mums abiem viskas gerai.

— Tuomet, vadinasi, visą kvartalą pažadinote be jokios priežasties. Galbūt norėtumėte pasiaiškinti?

Vyriškis akivaizdžiai demonstravo požiūrį, būdingą tikriems piniguočiams, ir kalbėjo garsiai, taip rodydamas savo viršenybę. Konė atsainiai perbraukė pirštais sau per plaukus ir, įsikišusi rankas į kišenes, žengė arčiau jo.

— Ar buvote namuose rugpjūčio dvidešimtąją tarp devintos ir pusės dešimos vakaro? — paklausė ji, negirdomis nuleidusi reikalavimą pasiaiškinti.

— Ko gero, taip. Retai kada išeinu vakarais, bet nesuprantu, kodėl manęs to klausiate.

— Ar tą vakarą girdėjote riksmų? Ką nors, kas būtų priverstę pasižiūrėti pro langą ar sunerimti? Galbūt kitą dieną kaimynai užsiminė apie kokius neramumus?

— Ne, nieko panašaus. Dažniausiai šioje aikštėje būna tylu, bet, žinoma, tik tada, kai pasibaigus darbo dienai dauguma mašinų išvažiuoja iš miesto. — Stipriau susisiautęs chalata, vyras pasitaisė plaukus. — Jau turėčiau grįžti. — Jis nužvelgė kaimynų langus, daugumoje kurių matėsi smalsuolių veidai.

— Žinoma, — neprieštaravo Konė. — Dėkoju už pagalbą.

Kai vyriškis, išdidžiai iškėlęs galvą, patraukė atgal į namus, Barda išvertė į ją akis. Vyrui pradingus tarpduryje, Konė nusišypsojo. Ji niekaip negalėjo išmesti iš galvos to chalato.

— Ar tu irgi tokį turi? — paklausė ji Bardos, vos pastebimai šyptelėjusi.

— Aš, hm, gal ir taip. Ar galėčiau paklausti...

— Galėtum, — atsakė ji. — Bet prašau liautis klausinėjus, ar galima paklausti, prieš ko nors teiraujantis. Taip tik laikas švaistomas. Juk aš neatsisakysiu atsakyti.

Suskambo Bardos telefonas.

— Aha, taip, — tarė jis. — Nereikia siųsti patrulių. Mes čia ir esame. Nebuvo jokio incidento. Tvarkelė.

— Tvarkelė? — nusijuokė Konė. — Po galais, tarsi būčiau atsidūrusi „Dauntono abatijos“ filmavimo aikštelėje. Kokią mokyklą lankei? Gal Itono koledžą?

Bardos veidu nuslinkęs šešėlis buvo akivaizdus net blausioje aikštės šviesoje.

— Pataikiau! Tai bent, o aš maniau, kad ten mokosi tik karališkoji šeima.

— Dažnas mitas, — sumurmėjo Barda. — Juk supranti, kad mus vis dar stebi. Turėtume pasitraukti į kokią nuošalesnę vietą.

— Ko gero, — atsakė Konė savo geriausiu britišku akcentu, nė per žingsnį neatsitraukdama ir žvilgsniu mesdama iššūkį smalsuoliams. — Visgi Elspeta pradingo ne čia. Ji išvažiavo savo noru. Čia prabangus gyvenamasis rajonas, kur reaguojama į triukšmą, todėl visa tai neįprasta. Išgirdę riksmą Niujorke, žmonės tiesiog pasigarsintų televizorių. Čia akivaizdžiai su tuo nesitaikstoma. Į mus ką tik žvelgė dvidešimt, gal netgi trisdešimt akių? Pusę dešimtos vakaro kas nors būtų pasižiūrėjęs pro langą, o ir Elspeta būtų rėkusi daug garsiau ir ilgiau nei aš, jei ją kas nors būtų mėginęs pagrobti.

— Ir vis dėlto ji pradingo, — priminė Barda.

Sukryžiuosius rankas ant krūtinės, Konė atsirėmė į gatvės žibintą ir pažvelgė į žvaigždes.

— Žmonės pradingsta kas dieną. Nepakelia streso darbe arba sužino sergantys siaubinga liga. Staiga jie pamato savo atspindį veidrodyje ir nusprendžia, kad savęs neapkenčia. Galėčiau išvardyti tūkstantį priežasčių. Gal ir negaliu kol kas pasakyti, kodėl dingo Elspeta, bet neabejoju, kad niekas jos nevertė sėstis į automobilį prieš jos valią.

— Nes ji nesuriko? — paklausė Barda. — Galbūt jai prie gerklės laikė peilį ar į nugarą buvo įremtas pistoletas. Tyla nebūtinai reiškia pritarimą.

— Nebūtinai, — sutiko Konė, bedusi į jį pirštu. — Bet šiuolaikinė žiniasklaida padarė mums ne vieną paslaugą, pakeitusią mūsų elgesį. Moterys ypač gerai suvokia, kad vos tik įsėda į automobilį su užpuoliku, atsisako savo galios. Tave greičiausiai išprievartaus, o paskui nužudys. Dauguma moterų verčiau rizikuotų sulaukti kulkos ar peilio dūrio, nei sėstųsi į automobilį, puikiai suvokdamos, kad tokia kelionė gali būti paskutinė.

— O jei pagrobėjas grasino jos vaikams? Tai visai nesudėtinga — galėjo pasakyti jų vardus, amžių, namų adresą, galbūt mokyklos pavadinimą. Kokia motina atsisakytų paklusti, kad tik apsaugotų savo palikuonis?

— Palikuonis?

— Vaikus, — paaiškino Barda.

— Žinau, ką tas žodis reiškia, — atsakė ji. — Tiesiog terminas kone klinikinis. Bet pritariu, toks būdas būtų daug veiksmingesnis, norint manipuluoti moterimi. Pagrobėjas galėjo ją jau kurį laiką sekti. Jei auka būčiau aš, būčiau mėginusi palikti kokią nors pėdsaką. Išmesčiau rankinę, nusisėgčiau laikrodį ar žiedą, būčiau tyčia užkliuvusi, kad ant žemės liktų kraujo. Padaryčiau bet ką, kad tik praneščiau čia buvusi ir esanti pagrobta. Kad atsidūriau pavojuje. Spėju, visą teritoriją apieškojo teismo ekspertai?

— Kiek žinau, taip. Ir jie nieko nerado, — paaiškino Barda. — O kokia tavo teorija?

— Kad medumi mūsų galima pagauti daugiau nei actu. Kam moteriai grasinti, kad ji taptų baikšti, kai galima kaip nors įtikinamai prisistatyti? Padirbtų dokumentų įsigyti lengva — galima apsimesti net ir policijos pareigūnu. Pasakyk jai, kad, pavyzdžiui, privalo vykti į nelaimės vietą. Išsivežk ją iš miesto į kokią akligatvį. O ten viskas ganėtinai paprasta.

— Jos automobilis nebuvo rastas, — priminė Barda.

— Kol kas ne, — tarė ji. — Paaiškink man, ką mes čia veikiame?

Vos pastebimai šyptelėjęs, Barda gūžtelėjo pečiais.

— Toks policijos darbas, — atsakė.

— Aš — teismo psichologė. Padedu sudaryti serijinių žudikų profilius. O dabar aš čia, ir už mokesčių mokėtojų pinigų. Tave čia irgi iškviatė iš Londono.

— Edinburgo Sunkių nusikaltimų skyrius užsivertęs darbais. Keli pareigūnai dirba su Interpolu už savo jurisdikcijos ribų, kiti iškritę iš rikiuotės dėl sveikatos. Jiems prireikė pagalbos, — paaiškino Barda. — Anokia čia paslaptis.

— Bet juk tai net ne žmogžudystės byla. Dingo žmogus, ir

nėra jokių nusikaltimo ar grumtynių pėdsakų. Nagi, tikrai žinai daugiau, nei pasakei. Dalinkis.

— Kaip supratai?

— Gūžtelėjai pečiais. Apsimetinėjimo požymis. Gūžtelėjimas retai kada būna nevalingas kaip išpūstos akys, kai jaučiamės šokiruoti. Stengeisi atrodyti atsipalaidavęs ir išsisukinėjai. Akivaizdžiau nebūna.

Barda nusijuokė.

— Buvau įspėtas, kad dingusi moteris — kažkieno marti.

— Verslininko, garsenybės ar politiko? — paklausė Konė.

— Ar tai svarbu?

— Jei tik reikia tikslaus jos pagrobėjo profilio. Jei ji pagrobta dėl politinių priežasčių, nusikaltėlis bus visai kitoks nei tas, kuris grobtų dėl pinigų. Jei tas žmogus užima aukštas pareigas teisėkūroje ar teisėsaugoje, nusikaltimo motyvas galėtų būti kerštas. Galėčiau išvardyti begalę argumentų, bet bus greičiau tiesiog trumpai pasakyti, kad tai yra svarbu.

— Jis pasaulinės technologijų kompanijos vadovas, plačiai pagarsėjęs dėl savo filantropinės veiklos ir kontaktų politikoje, kurių turi daugiau, nei sugebėčiau išvardyti... Aš puikiai suprantu, ką nori pasakyti.

— Bet kažkodėl iki šiol nusikaltimą puikiai pavyko nuslėpti. Regis, žiniasklaida nesužinojo absoliučiai nieko.

— Spėju, kad visi, susiję su tyrimu, mano, jog bus reikalaujama išpirkos, o bet koks informacijos nuotėkis gali baigtis staigia ir tragiška Elspetos mirtimi. Sužinojęs, kad dirbsiu su profiluotoja, ir pats nustebau ne mažiau nei tu. O dėl mokesčių mokėtojų pinigų nesijaudinčiau, nes neabejoju, jog pasiūlytas atlygis bus toks dosnus, kad viršys realias tyrimo išlaidas, bet šitaip sulauksime pagalbos ir iš policijos pajėgų, ir iš žvalgybos.

— Aišku, — sumurmėjo Konė ir, priėjusi arčiau, pusbalsiu pridūrė: — Juk supranti, kad negaliu sudaryti profilio žmogaus,

kai nežinome, ar jis apskritai egzistuoja. Man rodos, Elspetai gyvenime netrūko įtampos. O tai gali priversti šokti į traukinį, o paskui dar pasigauti pakeleivingų mašinų, kol galų gale pavyks tiesiog pranykti.

— Ar manai, kad ji taip ir padarė? — paklausė Barda.

— Aš teismo psichologė, ne aiškiaregė. Rytoj reikės susitikti su šeima, jei nuspręsiu padėti. Ar gali tai suorganizuoti?

— Žinoma, bet tik ryte. — Jis dirstelėjo į laikrodį. — Jau per vėlu kam nors skambinti. Išsinuojojau automobilį. Galiu tave parvežti iki viešbučio, jei norėtum.

— Būtų gerai, — atsakė Konė. — Ačiū.

— Nėra už ką. Deja, nelabai buvo iš ko rinktis. Todėl teko imti tą ryškiai geltoną baisenybę ana ten. — Jis mostelėjo į tolimąjį aikštės kraštą.

Konė žvelgė priešais save tuščiu žvilgsniu.

— Tavęs niekas neišpėjo? — paklausė.

Barda susiraukė.

— Aš achromatė. Aštuoniolikos patyriau galvos traumą, kaukolėje išsiliejo kraujas. Po operacijos, per kurią buvo pašalinta smegenų hematoma, viską matau tik juodai ir baltai, su keliais tarpiniais atspalviais. Deja, tau teks išmokti gerokai pasistengti ieškant apibūdinimų, kai kalba eis apie spalvas.

— Ar tu rimtai nematai spalvų?

— Prisimenu spalvas, bet ne kaip abstrakcijas. Galiu susieti spalvas su objektais, vietomis, kartais emocijomis. Priprasi.

— Ar pripratai pati? — paklausė jis.

Konė akimirka patylėjo.

— Man lengviau tiksliai perskaityti veido išraiškas, peizažai net gražesni be spalvų, saulėlydžiai nuvilia, ir kartais galiu pasirodyti vilkėdama nederančius drabužius. Iš esmės tiek.

— Abejoju, — prisipažino Barda. — Negaliu įsivaizduoti pasaulio be spalvų.

— Nėra jokio pasaulio be spalvų, — draugiškai pataisė ji. — Savo pasaulyje turiu viską nusispalvinti mintyse. Nustebtum, kiek daug visko galima pastebėti, kai tenka įdėti šitiek pastangų.

— Ar todėl ir susidomėjai profiliavimu — dėl to, kaip regi pasaulį? — Barda ištiesė raktelius į automobilių eilę, ir kaipmat mirktelėjo vieno žibintai.

— Ne. — Konė papurtė galvą, eidama prie keleivio durelių. — Tapau profiliuotoja, kad išgyvenčiau.

3

Vyšnių raudonumo BMW stovėjo apleistas plačioje įvažoje. Stovėdama nugara į automobilį, Konė apžiūrinėjo policijos pareigūnus, pirmuosius atvykusius įvykio vieton.

— Mintyse atgaminkite savo žingsnius, — paliepė ji jiems. — Kiekvienas iš jūsų. Kaip privažiaavę pirmą kartą pamatėte Elspetos automobilį, kaip išlipote iš savo mašinos ir ėjote link jo. Pro kurį langą pasižiūrėjote? Kas lietė kurias dureles? Pasistenkite prisiminti, ką matėte.

— Su visa pagarba, ponია, bet nesuprantu, kaip visa tai padės, net jei mums ir pavyktų prisiminti... — paprieštaravo vienas drąsesnių Škotijos policijos pareigūnų.

— Dar kartą pavadinkite mane ponია ir kaipmat sužinosite, kaip man tai patinka, — atrėžė Konė.

— Toks kreipinys čia įprastas, kalbant su viršesniais už save, — įsiterpė Barda.

— Kai pareigūnas Amerikoje pavadina ponია, jis arba ketina tave suimti, arba nori, kad užsičiauptum ir pradingtum. Spėju, pastarasis variantas tinka ir čia. Todėl paklauskite manęs ir pamąstykite. Ar visos durelės buvo visiškai uždarytos, kai čia atvažiavote?

Pareigūnai neužtikrintai palinksėjo.

— Nes jei taip nebuvo, galima įtarti, kad pasišalinta skubotai arba kad iš automobilio išlipanti moteris buvo užklupta netikėtai.

— Hm, galbūt vairuotojo durelės visgi liko šiek tiek pravertos, — išlemeno kitas pareigūnas. — Čiupau už rankenėlės ir atidariau, bet dabar tiksliai nebežinau, ar durelės buvo iki galo uždarytos.

— Puiku, kaip tik tokios detalės mums ir reikėjo, — pako-
mentavo Barda, užgoždamas demonstratyvų Konės atodūsi.

— O rakteliai? — tęsė ji.

— Vis dar spynelėje, ponია. Tai yra, panele. Mes jų nelie-
tėme.

— Su kaimynais jau pasikalbėta, — paaiškino Barda. — Re-
gis, mašina čia stovi senokai, nors tiksliai pasakyti niekas negali.

— O kieno apskritai šitas namas? — paklausė Konė.

— Elspetos Danvudi geriausios draugės. Šeima šiuo metu
buriuoja Karibuose ir net neįsivaizduoja, kodėl automobilis at-
sidūrė čia. Nė vienas jų nesikalbėjo su Elspeta kokias porą sa-
vaičių iki jos dingimo.

— Geriausia draugė viešumoje ar asmeniniame gyvenim-
e? — pasitikslino Konė.

— Ar yra koks skirtumas? — Barda atrodė sutrikęs.

— Su kai kuriais geriausiais draugais kalbiesi tik retkarčiais,
niekaip neprisiruoši pasimatyti gyvai, nes judviejų ryšys gana
tvirtas ir dažnai nesimatant. Tokius sunku susekti, jei artimai
nebendrauji. Tačiau jei ji geriausia draugė vakarėliams mieste
arba tokia, su kuria prie mokyklos vartų lauki, kol pasibaigs
pamokos, tuomet ją kas nors būtų pastebėjęs. O tada jau būtų
galima ganėtinai lengvai susirasti šį adresą ir sugalvoti dingstį,
kaip čia atsivilioti Konę.

— Tuoj pat tą išsiaiškinkite, — paliepė Barda uniformuo-
tiems pareigūnams.

Jie mikliai nėrė šalin, regis, iš palengvėjimo, kad gali pasi-
traukti.

— Name jos nėra, viskas nuodugnai patikrinta. Automo-
bilyje nerasta moters mobiliojo, bet palikta rankinė, — pasakė
Barda.

— Nepasiėmė nei raktelių, nei rankinės. Iš spintos nedingo
jokie drabužiai, ir vyras, ir vaikai, regis, nuoširdžiai sunerimę.
Viskas atrodo prastai.

— Net ir turint geriausių ketinimų reikia pripažinti, kad šitai galima suprasti ir be teismo psichologo pagalbos.

— Kodėl žmonės šitai sako? — svarstė Konė, eidama aplink automobilių ir jų kruopščiai apžiūrinėdama. — Net ir turint geriausių ketinimų. Po šių žodžių visuomet eina įžeidimas. Ne akivaizdžiai drebiamas į akis, ne. Gudriai įterptas tarp eilučių.

— Labai atsiprašau, tikrai nenorėjau įžeisti. Tiesiog pasakei tai, kas akivaizdu.

— O tu turi įprotį atsiprašinėti. Rimtai, pats laikas jo atskratyti. — Priklaupusi prie durelių keleivio pusėje, Konė įdėmiai nužvelgė kėbulo dažus. — Čia kažkas yra. Pasakyk man, ką matai.

Priėjęs arčiau, Barda irgi priklaupė ant žvyro ir įsistebeilijo į dureles.

— Raudonas, lašo formos, bet išdžiūvo nespėjęs nuvarvėti, tad, kad ir kas čia būtų, skysčio nebūta daug. Bet čia juk raudona ant raudonos. Kaip pamatei, jei neskiri spalvų?

— Tiesą pasakius, man net lengviau, — paaiškino Konė. — Tave apgauna tavo paties smegenys. Jos mato raudoną tašką raudoname fone, todėl sudėtinga ką nors išskirti. Mano smegenys suvokia tik šešėlius. To papildomo lašo ant raudonų dažų šešėlis tamsesnis. Daugiau nieko naudingo nepasakysiu, nes net neišsivaizduoju, koks skystis čia galėtų būti. Laisvai spėčiau, kad automobilio alyva ar netgi kokios garstyčios. — Išsitraukusi mobilųjį, ji nufotografavo lašą. — Nusikaltimo vietos tyrėjai jau važiuoja, tiesa?

— Taip. Spėju, jei čia Elspetos kraujas, tuomet arba lauksime skambučio dėl išpirkos, arba ieškosime jos lavono.

— Neturime užtektinai įrodymų taip manyti, net jeigu čia tikrai tos moters kraujas, — pasakė Konė. — Kol kas nieko nesakyk jos vyrui, bet pasirūpink, kad įkaltį kuo greičiau iširtų policijos laboratorija — tokiu greičiu, koku ruošiamas greitas maistas, o ne leidžiami nauji įstatymai.

— Supratau. Asmeniškai juos paskubinsiu. Pakaks poros skambučių, ir rytoj turėtume gauti DNR rezultatus.

— Įspūdinga. Kokiam padalinyje dirbi Londone?

— Metropoliteno policijos operatyviniame. Turiu kelerių metų patirtį vadinamajame pagrobimų skyriuje. Įtariu, jie labai apsidžiaugė išsiuntę mane kitur. Nemanau, kad atitinku naują Operatyvinio padalinio vyrų tipą — kieto, porą dienų nesisukusio, tris valandas per dieną sporto salėje praleidžiančio alfa patino.

— Ar moterų ten nėra? — paklausė Konė.

— Deja, jos ten irgi labiau primena alfa patinus nei aš, — nusišypsojo Barda.

— Tiesą pasakius, naujausi tyrimai rodo, kad alfa tipo žmonėms iš tiesų sunkiau būti paaukštintiems tarnyboje ir užmegzti ilgalaikius santykius. Vadovybei reikia tylių, ramių diplomatų, gebančių analizuoti situaciją, o šiluma ir humoro jausmas kuria ilgalaikius santykius.

— Pone! — kažkas riktelėjo keliuko gale tarp krūmynų.

Konė su Barda patraukė link pareigūnės, kuri stovėjo gana atsitraukusi, kad neužterštų įvykio vietos.

— Kas nutiko? — paklausė Barda.

— Batas, tik kairysis. Neabejotinai moteriškas ir atitinka aprašymą, kurį pateikė dingusiosios sutuoktinis. — Pareigūnė išskėlė vieną pirštinėtą ranką.

Pirštais laikė suėmusi šviesų įsispiriamą beveik be jokių avėjimo žymių sportinį batelį. Jis atrodė ganėtinai naujas ir purve neišgulėjo ilgai, nusprendė Konė.

— Ar ant jo yra kraujo? — paklausė Bardos, kuris priėjo arčiau norėdamas apžiūrėti batą.

— Nesimato. Ar galite parodyti, kur tiksliai jį radote?

Pareigūnė mostelėjo per kokią metrą sau nuo pėdos, gerus du metrus į krūmynus.

— Vadinasi, jis arba nulėkė jai nuo kojos, kai spardėsi ir priešinosi, arba ji suvokė, kas vyksta, todėl pasistengė palikti mums ženklą, kad buvo išvežta per prievartą, ir ten nuspyrė batą. Užpuolikas, matyt, negalėjo jos paleisti ir gaišti laiko ieškodamas bato krūmuose, — nusprendė Konė.

— Vadinasi, teks įsikurti sutuoktinio namuose ir laukti skambučio dėl išpirkos, — tyliai pridūrė Barda.

— Jei jai pasiseks, — pasakė Konė. — Tai juk priklauso nuo to, ko iš jos nori pagrobėjas, tiesa? Gal parveši mane atgal į viešbutį? Turiu užsirašyti savo pastebėjimus.

— Dabar? Argi neturėtume pirma pranešti šeimai ir vykti į policijos nuovadą pasitarti? Dažniausiai savo pastabas užsirašau tik vakare.

— Tu esi policininkas, detektyve inspektoriumi Barda. Laikaisi procedūrų, dalyvauji susitikimuose, daliniesi informacija, tikrini įkalčius. Mano darbas kitoks. — Priėjusi prie jo automobilio durelių keleivio pusėje, Konė įsėdo ir, kol Barda įsitaisė šalia, prisisegusi saugos diržą, trūktelėjusi jį dukart, pasitikrino, ar laikosi tvirtai.

— Aš pamaniau, kad norėsi kuo aktyviau dalyvauti tyrime. Juk žinai, juo daugiau informacijos, juo geriau, nes taip įsitikinime, kad niekas nieko nepraleido.

— Aš čia tam, kad sudaryčiau Elspetą pagrobusio vyro ar moters portretą. Darau prielaidą, kad tai jis, bet kaltininkė galėtų būti ir moteris, jei bus reikalaujama pinigų, pagrobta iš keršto arba siekiama nukreipti dėmesį nuo kokio kito nusikaltimo. Atsižvelgiant į aukos ryšius, tai galėtų būti bet kas nuo draudimo sukčiavimo iki korporatyvinių machinacijų.

— Mano užduotis dažniausiai būna daug paprastesnė. Kai turi kelis lavonus, gali pastebėti tam tikrus modelius, aukų ir situacijų panašumus. Netgi tada negaliu leisti, kad mane blaškytų procesai, procedūros ir policijos politika. O čia kone akilai

šaudau strėlytėmis į galimą nusikaltėlio profilį. Todėl privalau grįžti į pačią pradžią ir pasiziūrėti, kaip pateisinti man mokamą atlygį. Negaliu to padaryti policijos nuovados chaose. Tu būsi mano filtras.

Barda pajudėjo iš vietos ir dėkingai mostelėjo iš kelio pasitraukusiems pareigūnams.

— Kiek girdėjau, daug dirbai su FTB. Kodėl netapai agente?

— Tai buvo mano svajonė. — Jiems važiuojant pro įvairiaspalviais viržiais apžėlusius šlaitus, pranykstančius krūmynuose, Konė įsistebeilijo pro langą. — Achromatopsija man sutrukdė tapti agente, todėl pasirinkau profesiją, leidžiančią dirbti kartu su biuro profiliuotojais.

— Ko tau labiausiai trūksta? — paklausė Barda.

Konė pažvelgė jam į veidą. Klausimas nebuvo konkretus, bet švelnumas veide išdavė tikrąją jo prasmę. Ji pasistengė sušvelninti savo įprastai šiurkštą toną, puikiai suvokdama, kad pati stengėsi bendrauti pabrėžtinai profesionaliai, gal net kiek atšiaurokai. Tokį įvaizdį buvo susikūrusi tyčia, kad atremtų institucinį seksizmą, su kuriuo kartais darbe tekdavo susidurti, ir ganėtinai dažnai patiriamą globėjiškumą, žmonėms sužinojus, kad ji turi „spalvinės regos negalią“. Šią frazę sugalvojęs žmogus, vos išgirdęs jos atsakymą, išėjo iš kabineto ir daugiau jų dviejų niekada tame pačiame padalinyje nebeskyrė dirbti kartu.

— Daugumos stereotipinių dalykų. Žibantių kalėdinių lempučių, bangų spalvų keičiantis orams. Sėdėdavau savo tėvų galinėje terasoje ir valandų valandas stebėdavau jūrą. Dabar ji tiesiog visa vienoda.

Ji akimirką nutilo, stengdamasi kuo nuoširdžiau atsakyti į jo klausimą. Barda irgi tylėjo, nors dauguma žmonių jau būtų neatsispyrę poreikiui užpildyti tylą. Ji jautė jam pagarbą už tai, kad to nepadarė. Konės nuomone, vyrus ir derėtų vertinti atsižvelgiant į tokias, regis, menkutes detales, nes jos iš tiesų turi milžiniškos reikšmės.

— Rubinų spindesio. Begalybės žalių atspalvių ant to paties medžio. Žemės vaizdų iš kosmoso, kai mūsų mažytė planeta Visatoje nufotografuojama visu savo grožiu. Dar visai mažą tėvai mane nusivežė prie Didžiojo kanjono. Buvau gal kokių dešimties, neseniai gavusi savo pirmąjį fotoaparata. Tada, matyt, išgyvenau meninį etapą, nes visos nuotraukos, kurias ten padariau, buvo nespalvotos. Patį mėgstamiausią kadra tėvai išdidino ir įrėmino, tad kone visą savo paauglystę užmigdavau spoksodama į jį. Dieve, kaip aš gailiuosi, kad tada nepasidariau spalvotų nuotraukų. Toks mano vienintelis prisiminimas apie kanjoną. Ta sumauta nespalvota nuotrauka. Viena gražiausių vietų pasaulyje, o aš jos neprisimenu spalvotos. Poeto plunksnos verta ironija, tiesa?

— O aš pasiilgčiau šviesos atspindžių ant mano airių seterio kailio, — prisipažino Barda.

Konė nusijuokė.

— Puikus vaizdinys. Koks jo vardas?

— Jo vardas Tupervarė, kaip to virtuvės reikmenų prekių ženklo. Padarėme didelę klaidą leisdami savo keturmetei dukrai sugalvoti šuniui vardą, o *Tupervarė* tuo metu buvo jos mėgstamiausias žodis. Bet juk pažadas yra pažadas. Juo labiau stengėmės ją įtikinti pasirinkti ką nors labiau... na, šuniško, juo labiau ji spyriojosi.

— O Dieve, ir tau tenka ganiotis airių seterį po parką šaukiant „Tupervare, ateik“? Smagesnės istorijos man dar neteko girdėti.

— Šiuo metu nebūnu namuose taip dažnai, kad matyčiau jį — ar savo vaikus — kiek man norėtusi. — Jo balsas užlūžo.

— Kodėl?

— Na, žinai, atsitiko gyvenimas.

— Nesąmonė. Gyvenimas gali sutrukdyti pažaisti golfą, aplankyti uošvius ar užsirašyti vizito pas chiropraktiką, bet namai juk ir yra žmogaus gyvenimas. Kas gali sutrukdyti ten grįžti?

Barda trūktelėjo pečiais.

— Mano žmona užmezgė romaną. Sąžiningai pati prisipažino. Net nebandė slapstyti, ir už tai jai esu dėkingas. Nusprendžiau, kad bus lengviau, jei suteiksiu jai erdvės, kol pati išsiaiškina, ko iš tiesų nori.

Konė nė akimirkos nesudvejojo.

— Ar vis dar ją myli?

— Ko gero, taip, — atsakė jis.

— Ar žinai, su kuo ji turi romaną?

— Su vienu pareigūnu iš Operatyvinio padalinio. Dėl to ši situacija dar nesmagesnė. Greičiausiai todėl visi taip džiaugsmingai mane čia išlydėjo.

— Velniai rautų, Barda, — švilptelėjo Konė. — Ar gali būti, kad po nepriekaištinga išore iš tiesų laikai užgniaužęs pyktį?

— Visai ne. Akivaizdžiai nepatenkinau jos poreikių ir ji man tą aiškiai išsakė, tad ko reikėjo tikėtis? Turiu priiimti bent dalį kaltės.

— Siūlyčiau atsargiau, — tarė Konė. — Prisiimdamas kaltę už kitų žmonių pasirinkimus, leidi jiems pateisinti savo nukrypimus be jokios kontrolės ar pasekmių. Nejaugi nori ją taip lengvai paleisti nuo kabliuko?

— Nepažįsti nei jos, nei manęs.

Konė atsisuko į Bardą. Kaklo raumenys įsitempė, rankos tvirtai gniaužė vairą.

— Atsiprašau, nuskambėjo grubiai. Niekada nebūnu grubus. Tikiuosi, galėsi man...

— Liaukis, — nutraukė ji Konė vos girdimai per variklio gausmą. — Atsiprašyti turėčiau aš. Gal jau šiandienai tų asmeninių istorijų gana, gerai?

Suskambo Bardos mobilusis. Jis atsiliepė įjungęs garsiakalbį.

— Pone, mus bombarduoja žiniasklaida su prašymais pakomentuoti situaciją. Nežinau, kaip nutekėjo informacija, bet jie žino apie mūsų dingusiąją, apie tai, kas ji tokia ir kokie jos ryšiai.

— Šūdas, — burbtelėjo Konė.

— O Elspetos vyras ką tik sulaukė skambučio. Reikalaujama penkių milijonų penkiasdešimtinėmis. Turime keturiasdešimt aštuonias valandas. Fone girdėjosi Elspetos Danvudi balsas. Ji sakė: „Prašau, padėkite.“ Tapatybė patvirtinta. Moters uošvis informuotas. Mes šiuo metu stengiamės atsekti, iš kur buvo skambinta, ir domimės išpirkos galimybėmis.

— Labai gerai, — tarė Barda ir baigė pokalbį. — Regis, nuo kabliuko išsisukai tu. Atrodo, turime viską, ko reikia.

— Išskyrus Elspetą, — sumurmėjo Konė. — Statistiškai, kokia tikimybė, kad tokiomis aplinkybėmis ji bus sugrąžinta gyva?

— Per metus tiriamo vidutiniškai nuo penkiasdešimties iki aštuoniasdešimties pagrobimų Jungtinėje Karalystėje. Dauguma bylų baigiasi sėkmingai.

— O kiek baigiasi nesėkme?

— Vos kelios, — paaiškino Barda. — Auka dažniausiai nužudoma, kai mums artėjant pagrobėjas supanikuoja ir nusprendžia, kad bus lengviau nepalikti jokių juos atpažinti galinčių liudininkų.

— Vargšė Elspeta, — tarė Konė. — Tikiuosi, ji to nežino.

— Visi darome, ką galime, — pasakė Barda. — Užmegztas kontaktas — geras ženklas. Tikiu, pavyks ją sugrąžinti gyvą ir sveiką.

— Džiaugiuosi, kad optimizmo tau netrūksta, bet labai abejoju, jog Elspeta irgi taip jaučiasi. Kad ir kur ji būtų.

4

— Tekėk už manęs, — pasakė vyras.

Elspeta Danvudi iš paskutiniųjų stengėsi nežiaukčioti. Mais-tas, kuriuo jis ją maitino, buvo pasenęs ir pašvinkęs. Jos kūnas vis dar stengėsi apsivalyti nuo chemikalų, kuriais buvo apsvaiginta prie draugės namo. Nuo tos akimirkos jai teko patirti įvairiausias fazes, itin intensyvias, galingai sukrečiančias visą jos kūną it greitasis traukinys. Dabar jautėsi nutirpusi ir beprotiškai pykino. Dėl kažkokios jai nesuvokiamos priežasties priešais ją ant vieno kelio klūpėjo nepažįstamasis ir tiesė dėžutę su žiedu. Pasukusi galvą į šoną, sužiaukčiojo, vos neišvemdama pietums valgytų kelių per-džiūvusių krekerių ir sūrio riekelės. Jis, regis, to net nepastebėjo.

— Tekėk už manęs, — pakartojo.

Elspeta pažvelgė į dėžutę. Auksinis žiedas atrodė nusitry-nęs ir nemažai dėvėtas, vienintelis akmuo buvo praradęs blizge-sį ir atrodė beviltiškai papilkėjęs auksinių nagų gniaužtuose. Ji pakėlė kairę ranką ir, atsukusi jam krumplius, pajudino pirštus, rodydama, kad žiedas jai jau buvo užmautas.

— Tuoju viską sutvarkysiu, — pareiškė jis, nuo grindų grie-bęs skysto muilo buteliuką.

Dosniai šliūkštelėjęs sau į delną, išmuilavo jai bevardį pirš-tą. Vestuvinis ir sužadėtuvių žiedai, dvidešimt keturių karatų išdavikai, nė sekundės nesudvejoję nuslydo nuo piršto. Mikliai nusausinęs muilą rankšluosčiu, vyras užmovė jai savo žiedą. Elspeta vylėsi, kad pilve pakaks tulžies bent jau apvemti naująjį papuošalą, tačiau kūnas kažkodėl nesiklausė komandų.

— Ceremonija, — sumurmėjo jis.

Ji pažvelgė į jį perštinčiomis, perdžiūvusiomis ir užverkto-mis akimis. Kaulėtas, pageltusia, lyg saulės nemačiusia oda, įdu-

busioms akimis, nuo nemigos ir prastos mitybos parudavusiais paakiais, jis vaikštinėjo aplink, drebančiomis rankomis kilnojo daiktus ir be paliovos kažką murmėjo sau po nosimi.

— Neatsinešiau batų, — pasakė, stipriai pliaukštelėjęs sau per veidą.

Garsas atsimušė aidu nuo belangės sienų.

Grindys buvo išklotos senu, nušiuurusiu kilimu, šiurkščiu po viena basa jos pėda. Trūkstamas batelis laukė krūmuose, kol bus surastas. Elspetos mintyse jis buvo tapęs kone gyvu padaru, tyliai gulinčiu, nerimastingai besižvalgančiu į padangę su viltimi, kad koks veidas pasilenks, jį pamatys ir atsargiai išgelbės. Tas batelis buvo jos žinutė butelyje. Šią batų porą ji nusipirkavo prieš dvi savaites, susižavėjusi jų minkštumu, ryškiai geltona spalva ir juodais elastiniais raišteliais. Kaina buvo neadekvati, bet jai dėl pinigų niekada nereikėjo nerimauti. Staiga ji suvokė, kad iki šiol jai apskritai dėl nieko nereikėjo nerimauti. Turtai ir privilegijos apsaugojo nuo visko, išskyrus ligas ir liūdinančius naujienų pranešimus. Kad įveiktų nerimą, ji entuziastingai rėmė daugybę labdaros organizacijų. Bėgant metams, padėjo surinkti milijonus, kad padėtų spręsti įvairias socialines problemas, pavyzdžiui, benamystę ir vaikų skurdą, taip pat pasistengė, kad naujas paauglių vėžio gydymo centras gretimoje ligoninėje būtų įrengtas laikantis aukščiausių standartų, turėtų visą reikiamą įrangą ir spinduliuotų namų jaukumu.

— Apsivilk šitą, — paliepė vyras, jai ant kelių padėjęs papilkėjusią, gerokai per didelę vestuvinę suknelę.

Elspeta išpūtė akis.

— *Ką* nori, kad padaryčiau?

— Turi pasiruošti, — trumpai atkirto jis.

Vyras nukėblino pro duris, vedančias į miegamąjį. Kas kituose kambariuose, Elspeta dar nespėjo išsiaiškinti. Atsistoti buvo skausminga. Pirmąsias dvidešimt keturias valandas po pagrobimo

ji praleido surišta ir paguldyta ant šono, prie krūtinės pritrauktais keliais, už nugaros surištais riešais. Nuo įvažos pagrobėjas ją nusinešė į automobilį, o iš ten į namą. Kai pančiai galų gale buvo nupjauti, ji liko gulėti tokia pačia poza, galėdama pajudėti vos po kokį centimetrą, nes sausgyslės ir raumenys buvo visiškai nutirpę. Nors iki šiol ji reguliariai lankė jogos užsiėmimus ir treniravosi sporto salėje, tiek laiko pakako, kad kūnas visai nusilptų.

Dabar ji traukė žemyn vestuvinės suknelės užtrauktuką — akivaizdu, kad jos niekas nevilkėjo ištikus dešimtmečius. Nėriniai buvo įplyšę ir pageltę kaip senas laikraštis. Ją rengdamasi, mintyse Elspeta apverkė savo sutuoktinį. Atsisveikindama suirzusi jam grubiai atsikirto. Paskui nekantravo kuo greičiau grįžti namo ir susitaikyti. O dabar tokios progos greičiausiai jau nebeturės. Užsitempusi suknelę aukštyn ant krūtinės, įkišo rankas į pūstas rankoves. Į veidą akimirksniu tvoskė dulkių debesis, privertęs užsikosėti. Suknelė atsidavė palėpe ir grauzikų išmatomis.

— Atrodai gražiai, — pareiškė vyras.

Tyliai it koks vaiduoklis jis vėl išniro tarpduryje. Elspeta rankomis apglėbė save per juosmenį.

— Tuoj užsegsiu. Gaila, kad čia nėra mano brolio. Jis būtų pabuvęs mano vyriausiuoju pabroliu. Šituo pasirūpinsiu vėliau. Nespėjau visko sutvarkyti iki vestuvių. Bet juk dabar ne laikas savęs gailėtis, tiesa? Šiandien pirmoji mūsų likusio bendro gyvenimo diena.

Jo drabužiai tobulai derėjo prie jos suknelės ir amžiumi, ir būkle. Švarko rankovės net nesiekė riešų, bet visur kitur jis atrodė gerokai per didelis. Mėlynai žalias kiltas kabėjo lyg ant pakabo ir nesiekė kelių, o kojinių vyras apskritai nemūvėjo. Kostiumas buvo pasiūtas žemaūgiui riebiuliui, o šis tipas, matyt, kelis mėnesius nebuvo valgęs — vien oda ir kaulai. Ko gero, jis merdėjo. Ši mintis sušildė jai širdį.

Atsistojęs priešais, jis suėmė jos rankas. Elspeta vos susiūbavo. Kitokią dieną, kitokioje vietoje toks svaigulys būtų palaikytas beprotiško džiaugsmo požymiu. Kadaise ji jau buvo nuotaka, priblokšta akimirkos emocijos, stebingios minios ir amžinos meilės bei atsidavimo pažado. Jos tėvai džiugiai spaudė vienas kitą glėbyje, nė kiek nedvejodami dėl jos išrinktojo. Styginių kvartetas griežė klasikinę muziką, o pamergės, sesers dvynės dukrytės, buvo pasipuošusios rausvomis suknelėmis ir su ramunių žiedais plaukuose. Prisiminusi vyro veidą, Elspeta susimąstė, ar jį dar kada nors palies.

Vyriškis, stovintis priešais, dabar kostelėjo jai į veidą, net nesusimąstęs prisidengti burnos. Elspeta nusisuko į keistą paveikslą ant sienos ir mintyse ėmė dainuoti. Žodžiai maišėsi ir ji niekaip nepajėgė prisiminti jų visų. Vaikystėje šią dainą jai dainuodavo mama — kažką apie batisto marškinius ir odinį pjautuvą. Melodiją ji prisiminė ir panoro ją paniūniuoti, bet staiga jos rankas gniaužiantis vyras pakėlė galvą, išpūtė krūtinę ir, Dieve brangus, prabilo taip garsiai, lyg jie būtų katedroje, kur jų jungtuves stebėtų koks tūkstantis žmonių. Elspeta susivokė spoksanti į jį išsižiojusi, bet kad ir kuo jis grasintų, jai niekaip nebūtų pavykę nuslėpti siaubo ir nuostabos veide.

— Ar yra čia kas nors, žinantis priežastį, dėl kurios šis vyras ir ši moteris neturėtų būti sujungti šventais santuokos saitais?

Pauzė. Elspeta su juo tame kambaryje, regis, praleido visą amžinybę tik dviese, bet vis dėlto dabar ji panoro apsidairyti. Nieko daugiau nebuvo. Jis kalbėjosi su absoliučiai niekuo. Ir visgi, uždavęs klausimą, kurį laiką patylėjo, laukdamas, ar neatsirias prieštaraujančiųjų.

Žengęs dar kiek arčiau, palenkęs galvą ir stebeilydamas tiesiai jai į akis, ėmė sakyti savo priesaikos žodžius:

— Aš, Fergusas, imu tave, Elspeta Brenda, savo žmona ir

prisiekiu visada būti tau ištikimas: kai laimė lydės ar vargas suspaus, kai sveikata tvers ar ligos suims...

Fergusas? Elspeta susimąstė. Ji niekada nepažinojo jokio Ferguso, net tokio vardo nebuvo girdėjusi savo bičiulių rate. O jis žino net ir jos antrąjį vardą. Ar nutuokia, kad šis vardas jos senelės? Ar jis taip pat žino, kad jos senelė, Brenda, buvo nesustabdoma moteris, niekada nesitaikščiusi su bandžiusiais jai parodyti vietą? Brenda būtų ko nors ėmusis. Ji būtų įtikinusi šitą vyrą — Fergusą — ją paleisti arba privertusi tą padaryti kumščiais. O ką dabar daro ji pati? Žaidžia vestuves su maniaku. Elspeta iš paskutiniųjų stengėsi prisiversti kvėpuoti, bet oras atrodė virtęs nuodais. Dabar vyras jai šypsojosi. Iš tiesų šypsojosi. Laukė, kol ji ką nors pasakys. Tik ji niekaip nesuprato, ką turėtų sakyti.

— Aš tau padėsiu, — pasiūlė jis. — Kartok paskui mane... Aš, Elspeta, imu tave, Fergusai...

— Aš, Elspeta... — sumurmėjo ji, dar kartą apsidairydama.

Ar ji išsikraustė iš proto? Ar juos stebi kokie žmonės, kurių ji paprasčiausiai negali matyti?

— Sakyk žodžius. Sakyk. Nagi, sakyk juos, sakyk juos, sakyk tuos žodžius. — Kiekvieną ištartą skiemenį jis pabrėžė kumščio smūgiu į sieną, o paskui, atlošęs galvą, plačiai išsižiojo ir ėmė klykti nežmonišku balsu.

Delnu užsidengusi burną, Elspeta prisivertė pati nepradėti rėkti. Ji žengė atakupsta, stebėdama, kaip jis siūbuoja į šonus, atlošęs galvą, pasiryžęs išrėkti visą savo įniršį. Paraudę jo skruostai net ištino, o jis vis staugė ir kriokė, vis dar kumščiuodamas sieną, mindžikuodamas nuo vienos kojos ant kitos.

Giliai įkvėpusi, ji užsimerkė, kad tik nebematytų kyšančio liežuvio ir nudilusių krūminių dantų. Metas pamėginti išsigelbėti.

— Aš, Elspeta, imu tave, Fergusai, — prabilo ji, bet žodžiai kūkčiojant vėlėsi. Iš naujo. — Aš, Elspeta, imu tave, Fergusai. — Jau geriau. Garsiau, aiškiau.

Jis liovėsi kaukęs. Stovėjo vis dar plačiai išsižiojęs, galvą užvertęs į lubas, svirduliuodamas į šonus. Bet dabar jau klausėsi.

— Savo vyru, — tęsė ji.

Ferguso burna pamažu užsičiaupė ir smakras nulinko. Jo akys vis dar vartėsi it paklaikusios ir kvėpavimas priminė trūkčiojantį švokštimą, bet — cituojant mėgstamą Elspetos vyro posakį — jis vėl buvo sugrįžęs į Žemę.

— Ir prisiekiu visada būti tau ištikima, — tarė Elspeta. Ji ištiesė ranką, nekęsdama savęs už silpnumą, už nuolankumą, tačiau suvokdama, kad, ko gero, išsigelbėti galės tik šitaip. — Kai laimė lydės ar vargas suspaus, kai sveikata tvers ar ligos suims.

Po šių žodžių jis išsišiepė. Per daug dantų ir dantenu. Bepročio šypsena, gerokai per plati. Serga ne tik jo kūnas, suvokė ji. Ir jis ne šiaip koks iškrypėlis. Jei jos kas paprašytų apibūdinti ką tik matytą vaizdą, šį žmogų ji pavadintu šetonu.

— Kai sveikata tvers ar ligos suims. Gerai, — sušvokštė jis. — Tęsk.

— Pasižadų, hm, palauk minutėlę. — Elspeta papurtė galvą, karštligiškaai bandydama prisiminti žodžius. Iki šiol sekėsi taip puikiai. Kas gi eina po to?

— Mylėti, — pasakė jis ir nusišypojojęs priėjo taip arti, kad susikibusios jų rankos net lietėsi abiem prie pilvų. Nuo dvoko jam iš burnos padvelkė rūgštimi.

— Žinoma, — tarė ji. — Mylėti, gerbti ir paklusti, kol mirtis mus išskirs.

Fergusas nusipurtė.

— Mirtis. — Jo pečiai krūptelėjo. — Mūsų neišskirs. Aš to neleisiu. — Purvinais pirštais jis perbraukė sau per galvą, o tada viršugalvyje delnu ėmė sukti ratus iš pradžių pagal laikrodžio rodyklę, paskui prieš.

Elspeta stengėsi nespoksoti į riebaluotus šerius, likusius nuslinkus plaukams.

Jis ir vėl suėmė jos rankas. Pajutusi riebaluotus jo pirštus, ji sukando dantis — net neabejojo, kad jo kvapą ant savo kūno užuos ir vėliau. Gal net amžinai.

— Užbaik.

— Pagal šventąjį Dievo valią — tau duodu amžiną savo ištikimybės pažadą, — pasakė ji.

Palinkęs jis prisiglaudė visu kūnu, galvą atrėmė jai ant pečių, lūpomis prigludo prie kaklo. Nenumaldomas noras žiaukčioti, regis, virto tikra laiko bomba jos gerklėje.

— Vos nepamiršau, — sumurmėjo jis. — Tikras kvailys. Kvailas berniūkštis. — Kyštelėjęs dešinę ranką į kelnių kišenę, jis ištraukė auksinį žiedą, užmovė jai ant piršto greta sužadėtuvių žiedo ir, padėjęs didesnę žiedą Elspetai į kairį delną, atkišo savo bevardį pirštą, kad ji pratęstų ceremoniją.

Ji įsistebeilijo į amžinybės simbolį. Amžinai kartu. Susaisyti visiems laikams. Ji pavirs vienu su tikru monSTRU. Drebančios dešinės rankos pirštais Elspeta suėmė brangaus metalo žiedą ir iš lėto užmovė jam ant bevardžio piršto. Ant žiedo krašto užtiško sūrus lašelis ir aptaškė jam plaštaką. Matyt, nusprendęs, kad tai džiaugsmo ašara, jis apsikabino ją per pečius ir stipriau priglaudė sau prie krūtinės.

— Žinau, — tarė. — Žinau. Kiek visko daug. Ir aš taip jaučiuosi. Kaip ilgai laukiau šios dienos, ir tu taip gražiai atrodai. Sunku nesijausti priblokštam.

Pabučiavęs į kaktą, Fergusas ją paleido, pasitaisė žiedą ant piršto ir, žengęs pusę žingsnio atgal, vėl pakėlė galvą.

— Skelbiu jus vyru ir žmona, — pranešė jis grubiai glaisytoms luboms.

Žodžiai nuo jų atsimušė aidu.

Elspetos galvoje kaukštelėjo plaktukas.

Fergusas užsimojo kumščiu. Ji net atšoko.

— Taip! — riktelėjo jis. — Taip, velniai rautų. Aš vedęs. Mes tai padarėme! — Čiupęs ją į glėbį, rankomis suėmęs už klubų, iškėlė aukštyrą ir ėmė sukti ratu, džiaugsmingai šūkčiodamas.

Jis buvo stipresnis, nei atrodė, bet, kita vertus, tą ji suprato jau tąkart, kai pakėlęs ėmė ją į savo mašinos bagažinę. Užuoat įsikibusi jam į pečius, ji įsitempė, iš dalies, vildamasi, kad jis jos neišmes ir ji neprasisakels galvos nukritusi ant grindų, bet kartu ir tikėdamasi, kad šitaip nutiks. Greičiau baigtųsi visa ši beprotybė.

— Dabar prasidės mūsų medaus mėnuo, ponias Aris, — pareiškė jis, iš susižavėjimo ir nevilties baugiai tviskančiomis akimis žvelgdamas į Elspetą.

Jai net kvapą užgniaužė.

Ji klydo. Jis ne šiaip koks monstras. Pabaisos — keistos, bet nuspėjamos. Nuoseklios ir patikimos. Vyras, nuoširdžiai įtikėjęs, kad jiedu ką tik susituokė, taip pat buvo suaugusiojo kūne įkalintas vaikas. Jam pavyko ją pagrobtį, maitinti, sušildyti. Jis numovė jai brangų vestuvinį žiedą, o tada džiaugėsi naująja jūdviejų sąjunga. Jis ją apsvaigino, o paskui pasakė, kad dievina. Jau verčiau jis būtų tik monstras. Jiems bent jau egzistuoja taisyklės. Niekada nežiūrėk po lova. Laikyk uždarytas spintos duris. Įsitikink, ar miegamojo langas užsklęstas nakčiai. Tačiau Elspeta nežinojo jokių taisyklių, galinčių apsaugoti nuo tokių kaip jis.

Jis buvo patikimas, gerai informuotas žinių šaltinis, galintis pasakyti, kad geriausiai draugei nutiko kažin kas siaubingo, ir jis buvo atsiųstas paprašyti kuo greičiau pas ją nuvykti. Jis kalbėjo švelniu balsu, rūpestingai, lyg žinotų viską apie ją ir jos gyvenimą. Jis planavo ir persekiojo, ir garbino, ir kartu nekentė. Pakako vos vienos akimirkos, kad netekusi savo gyvenimo ji atsidurtų šitoje sumautoje pragaro skylėje su medaus mėnesiu įtikėjusiu psichopatu.

— Mums reikėtų užtvirtinti santuoką aktu, — sumurmėjo Fergusas greičiau sau nei jai.

Elspeta ataturpsta prisišliejo prie sienos.

— Ji neįsigalios, kol neužtvirtinsime. Kartą apie tai skaičiau. Senais laikais dar būtinai dalyvaudavo liudininkai. — Nusijuokęs jis nusuko žvilgsnį. — Mes jų neturėsime, bet juk žinosime patys, tiesa? Turiu minty, kad viską padarėme, kaip reikia.

Elspeta papurtė galvą ir, iškėlus rankas, sugniaužė kumščius sau priešais veidą.

— Ne-no-riu, — išskiemeno, sunkiai gaudydama orą prieš kiekvieną skiemenį.

— Kada nors vis tiek teks, kad viskas būtų tikra.

— Reikėtų... — Ji pamėgino plaučius pripildyti oro. — Pirmiausia reikėtų atšvęsti. Juk ką tik susituokėme. Ar turi vyno, ar bent alaus? Be ko?

Jis paplekšnojo sau per šonus, lyg stengdamasis prie kūno rasti kokį paslėptą seniai pamirštą buteliuką.

— Man regis — aišku, galiu klysti — bet, man regis, galbūt turiu viskio spintelėje apačioje. Ar norėtum, kad nueičiau pasižiūrėti? Aišku, tavęs negaliu kartu vestis. — Jis susiraukė. — Ne dėl to, kad ten yra kita moteris. Nenoriu, kad apie mane susidarytum klaidingą įspūdį. Dieve, ką aš čia šneku? Patogiai įsitaisyk, o aš surasiu, ko pripildyti mūsų taures. — Jis išlėkė pro duris.

Elspeta palaukė, kol išgirdo spynoje pasisukant raktą, ir iškart nuo pečių nusiplėšė vestuvinę suknelę. Gal Fergusas Aris ir kliedėjo dėl daugybės dalykų, bet tikrai nepamirš jos užrakinti. Visų pirma ji buvo jo kalinė, tik paskui žmona. Jis puikiai žinojo, kad ji tikrai spruks, vos pasitaikius progai.

Alkoholis, šiaip ar taip, padės. Jei jai pavyktų įtikinti jį išgerti daugiau ir sumažinti savo pačios porciją, galbūt pajęgtų išversti jį iš kojų. Iš veido matėsi, kad visai neseniai jam teko su kažkuo rimtai susiimti. Nosis buvo visa šašuota, o kakta nusėta

geltonais lopais violetiniais krašteliais, likusiais po sumušimų. Vienas pirštas sutvarstytas. Jei įstengtų smogti į jautriausias vietas, galbūt jai pavyktų sukelti jam daugiau skausmo.

Pasitaisiusi marškinėlius ir plaukus, atsisėdusi ant senos gremėzdiškos sofos, ji pamėgino suvaldyti kvėpavimą. Mokėsi to kas savaitę jogos užsiėmimuose. Juk visos tos pamokos turėtų galiausiai atsipirkti. Įkvėpti, išpūsti krūtinę nuo pat šonkaulių apačios, lėtai iškvėpti, įsitikinti, kad pečiai ir kaklas atsipalaidavę.

Fergusas Aris ją išprievartaus, o paskui nužudys. Elspetai jo apmulkinti nepavyks. Ji net nepajėgė liautis virpėjusi.

Įkvėpk. Įsivaizduok, kad esi tuščias šulinys, kurį reikia pripildyti gaivinančio, vėsaus šaltinio vandens, apvalančio ir suteikiančio jėgų.

Jei pamėgins jį užpulti ir nieko nepavyks, kas tada? Greičiausiai jis plikomis rankomis suskaldys jai galvą arba apsvaigins, kaip tada, kai pagrobė, galbūt palauks, kol vėl atsigaus, o tada neskubėdamas ims kankinti. Galbūt šįkart ji atsibus narve.

Iškvėpk. Leisk nerimui pranykti kartu su iškvėptu oru, išleisk savo organizmo toksinus į atmosferą. Suvok savo pačios kūno stiprybę ir galimybes, pajusk savo gyvastį, savo energiją.

Ir siaubą.

Ta joga visiškai nesąmonė, nusprendė ji. Jei triskart per savaitę būtų lankiusi saviginos pamokas, nebūtų atsidūrusi tokioje padėtyje. Koks laiko ir sportinės aprangos švaistymas.

Durys atsidarė ir ji pirmąkart išvydo, kur Fergusas laiko raktus. Po drabužiais juosmenį jis buvo apsvijęs tvirta grandine, ant kurios, vos per kelis centimetrus nuo užsegimo, kabojo raktai. Net jei pavyktų jį pritrenkti, tektų visą temptis kartu ir dar kelti prie durų, kad raktą įkištų į spyną.

Šūdas, mintyse nusikeikė ji. Šūdiniausias šūdas, apie kokius jai iki šiol net nebuvo tekę apskritai galvoti.

Fergusas išsišiepė ir viena ranka iškėlė butelį, o kita — porą plastikinių puodelių.

— Radau! — be reikalo pranešė. — Nusivilkai suknelę. Kodėl taip padarei? — Fergusas įsistebeilijo į suglamžytą audinio šūsnį ant grindų.

— Tiesiog patogiai įsitaisiau, kaip ir sakei, — šyptelėjo ji. Neprisivertė pasistengti, todėl vaidinti ne itin sekėsi. — Norėjau ją pakabinti, bet čia nėra kur. Gal galėtum suknele pasirūpinti už mane... po visko.

Kiek pasukusi veidą šonu, ji žvilgtelėjo į jį prisimerkusi. Jautėsi šlykščiai šitaip apsimestinau pataikaudama vyrui, stengdamasi įtikinti, kad jo geidžia, nors iš tiesų ruošėsi jį nugirdyti ir tuo buteliu suskaldyti jam galvą. Bet kažkaip stebuklingai jis net nepastebėjo, kad ji šypsosi pro sukąstus dantis ir kad jos meilūs žodžiai — prasčiausia kada nors sugalvota pokalbio replika.

— Pasirūpinsiu, — atsakė jis, irgi nutaisęs meilikaujančią toną. — Po visko.

Atsisėdęs šalia jos ant lovos, į vieną puodelį dosniai šliūkštelėjo viskio, o kitą paliko tuščią. Pilnąjį puodelį ištiesė jai.

— Ar aš galiu tau įpilti? — meiliai pasiūlė ji.

— Oi, ne, aš visai negeriu. Tik atsinešiau puodelį, kad galėtume susidaužti. Vartoju pernelyg daug vaistų, kad gerčiau alkoholi. Deja, turiu prisipažinti, kad tavo vyras dabar ne pačios geriausios formos. Tačiau tikiuosi, kad sugebėsi man truputėlį padėti. Žmogaus fizinė sveikata labai priklauso nuo to, ar jis jaučiasi patenkintas ir laimingas. Juk ir pati tai žinai, nes lankai ir jogos, ir pilateso pamokas. Dėl to išties tavimi žaviuosi. Kad rūpiniesi savo kūnu. Gal ir man galėsi parodyti kelis pratimus. Gal man netgi padės.

— Tu visai negeriu, — lėtai pakartojo Elspeta.

— Ne. Mano organizme pernelyg daug skausmą malšinančių vaistų. Bet tu pasimėgauk. Nesijausk blogai dėl to, kad aš negaliu.

Viskio butelį jis laikė tvirtai sugniaužęs rankoje, kad ji nepasiektų. Elspeta įbedė žvilgsnį į pilno plastikinio puodelio gelmes. Vadinasi, galimi du sprendimai. Susiremti su juo ir galbūt mirti. Arba prisigerti iki sąmonės netekimo ir pagyventi dar dieną, kol jis baigs su ja daryti, ką nori. Rinktis teks jai.

— Į sveikatą, — pasakė ji, kilstelėjusi savo puodelį, vos pasitebimai linktelėjusi galvą. Net nesusiraukė, kai gerklę nudegino pigus gėralas.

— *Slainte**, — atsakė jis ir, pakėlęs savo puodelį, apsimetė gurkštelėjęs. — O dabar galime artimiau susipažinti vienas su kitu ir kūnu, ir siela. Branginsiu kiekvieną kartu praleistą akimirką.

— Gal dar po vieną? — paklausė Elspeta, stengdamasi neišsидуoti, į kokią juodą nevirtį nugrimzdo.

— Žinoma, — sutiko jis. — Kiek tik panorėsi.

Ir vis tiek nepakaks, pamanė Elspeta. Kad ir kiek alkoholio buvo butelyje, jo neužteks pasiruošti tam, kas jos laukė. Ji liovėsi apsimetinėjusi linksma ir leido sau graudžiai pravirkti.

* Į sveikatą! (*Air.*)